Europos LIETUVIS

Nr. 43 (2128) Londonas, 1990 m. lapkričio 9 d. XLIV

LIETUVOS RESPUBLIKOS AT PIRMININKO V. LANDSBRGIO LANKYMOSI LONDONE PROGRAMA

Pirmininkas V. Landsbergis į Londoną atskris lapkričio 11 d., 20.45 val. į Heathrow aerouostą ir vyks į Lietuvos Pasiuntinybę, 17 Essex Villas, London W8, kur Jį pasitiks Lietuvos Atstovas Didžioje Britanijoje V. Balickas.

Lapkričio 12 d., pirmadienis:

9.00 val. — Oficialus pasitarimas su Lietuvos Atstovu Londone.

11.30 val. — Pasikalbėjimas su *The Independent* redaktorium Steve Crashaw.

13.30 val. — Pietūs su Vl. Ashkenazy.

15.00 val. — Pasikalbėjimas su Peter Frank, *Channel 4 TV News*.

18.15 val. — Vakarienė Barbican Centre.

19.45 val. — Garbės Svečias Mozarto muzikos koncerte Barbican Centre. Dirigentas Yehudi Menuhin.

Lapkričio 13 d., antradienis:

8.00 val. — Pusryčiai su David Atkinson MP.

12.15 val. — Pasimatymas su D. Britanijos ministre pirmininke Margaret Thatcher.

13.45 val. — Pietūs Lietuvių Namuose.

14.30 val. — Spaudos konferencija Lietuvių Namuose.

16.00 val. — Pasikalbėjimai su rinktiniais Radio, TV ir Spaudos atstovais.

19.00 val. — Susitikimas su lietuviais Lietuvių Namuose.

20.30 val. — Pasitarimas su DBLS-gos valdyba.

Lapkričio 14 d., trečiadienis:

9.00 val. — Mišios Londono Lietuvių Bažnyčioje ir susitikimas su parapijiečiais.

10.45 val. — Pasimatymas su Opozicijos Lyderiu N. Kinnock.

12.00 val. — Pasimatymas su Liberalų-Demokratų Partijos Lyderiu Paddy Ashdown.

13.00 val. — Pietūs Parlamento Rūmuose.

15.00 val. — Susitikimas su Lordais ir Parlamentarais Lordų Rūmuose. Susitikimą globoja Lord David Ennals.

19.30 val. — Vakarienė Lordų Rūmuose.

Lapkričio 15 d., ketvirtadienis:

11.40 val. — Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis iš Heathrow aerouosto grįžta į Lietuvą.

AT pirmininką V. Landsbergį ir jo palydovus Londone globoja DBLS-ga ir Lietuvai Paramos Fondas (ALF).

LIETUVOJE ĮKURTA NEPRIKLAUSOMYBĖS PARTIJA

Spalio 22-oji tapo naujos politinės partijos Lietuvoje gimimo diena. Dvi dienas Vilniuje vyko Kovo 11-osios partijos steigiamasis suvažiavimas, kurio delegatai nusprendė ją pavadinti Nepriklausomybės partija.

Naujos partijos įkūrimo iniciatoriai — grupė buvusių Sąjūdžio aktyvistų. Nepriklausomybės partijos pirmininku tapo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatas, Piliečių teisių ir tautybių reikalų komisijos pirmininkas Virgilijus Čepaitis. Suvažiavimas išrinko koordinacinę tarybą, į kurią įeina kai kurie Aukščiausiosios Tarybos ir vyriausybės nariai.

Naujojoje partijoje — penki Aukščiausiosios Tarybos deputatai, dešimt — ją palaiko.

Suvažiavimas priėmė rezoliucijas „Dėl Lietuvos kaimo", „Dėl komunistinių organizacijų Lietuvoje", „Dėl santykių su Sąjūdžiu", „Dėl politinių jėgų vienybės".

Suvažiavimas nutarė kovo 11 d. sušaukti partijos konferenciją programai apsvarstyti ir priėmė kreipimąsi į Lietuvos piliečius, kviesdamas visus Respublikos žmones dalyvauti jos ruošime. *ELTA*

Lietuvos Respublikos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis su skautais 1989 m. rugpjūčio 23 d. Vilniuje „Baltijos kelio" žmonių grandinėje. Nuotrauka: G. Pociaus

LIETUVOS SĄJŪDIS KVIEČIA Į PARYŽIŲ

Europos valstybių, JAV ir Kanados vadovų susitikimas Paryžiuje duoda viltį, kad ilgai trukęs šaltasis karas, valstybių bei jų blokų konfrontacija artėja prie pabaigos. Rytų Europos šalyse vykstantis negrįžtamas demokratizavimo procesas atveria anksčiau neregėtas taikaus ir konstruktyvaus Europos valstybių bei tautų bendradarbiavimo galimybes. Demokratiškos ir taikingos Europos valstybių bendrijos perspektyva pamažu tampa tikrove. Nukreipusios savo žvilgsnį į Paryžių, Europos tautos tikisi, kad bendromis jų vadovų pastangomis bus galutinai likviduoti tragiški II pasaulinio karo padariniai.

Tačiau laisva ir taikinga Europa nebus sukurta, kol joje liks pavergtos tautos. Paryžiaus susitikimas nebus pilnavertis ir vaisingas, jeigu jame nedalyvaus savo nepriklausomybę atkūrusių Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybių atstovai. Prieš penkiasdešimt metų šios valstybės buvo vienos iš pirmųjų II pasaulinio karo aukų, tačiau ir šiandien jos tebėra vienintelės trys Europos šalys, kurių atžvilgiu neatkurtas istorinis teisingumas. Tai padaryti ir moralinė ir politinė Europos valstybių bendrijos pareiga. Baltijos valstybių likimas turi būti sprendžiamas atsižvelgiant į jų tautų demokratiškai išreikštą valią gyventi laisvai ir nepriklausomai ir tik dalyvaujant valstybių atstovams. Tai padaryti geriausia vieta Helsinkio-II pasitarimas, tačiau Baltijos valstybės kol kas nėra pakviestos jame dalyvauti net stebėtojų teisėmis.

Deramai įvertindami šią istorinę galimybę ir matydami būtinumą nedelsiant spręsti Baltijos valstybių nepriklausomybės klausimą, Lietuvos Sąjūdis, Latvijos ir Estijos Tautos Frontai yra pasiryžę dar kartą atkreipti viso pasaulio geros valios valstybių, Europos valstybių, tautų ir jų vadovų dėmesį į Estijos, Latvijos ir Lietuvos likimą. Š.m. lapkričio 17-22 dienomis Paryžiuje organizuojami renginiai, kurių tikslai yra priminti, kad:

— Estija, Latvija ir Lietuva yra senas Europinės kultūros tradicijas turinčios šalys,

— Estija, Latvija ir Lietuva iki II-ojo pasaulinio karo buvo nepriklausomos valstybės ir lygiateisės Tautų Lygos narės.,

— Estija, Latvija ir Lietuva buvo smurtu okupuotos ir klastingai inkorporuotos į Tarybų Sąjungą,

— estų, latvių ir lietuvių tautos niekada nesusitaikė su nepriklausomybės praradimu ir pirmosios Rytų Europoje pradėjo demokratinius tautinio išsivadavimo judėjimus,

— demokratiškai išrinktiems trijų valstybių parlamentarams 1990 m. atkūrus nepriklausomybę, šios valstybės ir toliau karine jėga laikomos Tarybų Sąjungos sudėtyje,

— Baltijos valstybių klausimas vis dar nėra viešai ir atvirai svarstomas tarptautiniuose politiniuose forumuose ir netapo suinteresuotų šalių politinių derybų objektu,

— nepriklausomos Baltijos valstybės yra pasirengusios pozityviai dalyvauti tarptautiniuose nusiginklavimo ir įtampos mažinimo procese bei įnešti svarų indėlį kuriant naują Europos tautų sandraugą,

— pirmas žingsnis sprendžiant Baltijos valstybių nepriklausomybės pripažinimo klausimą galėtų būti jų atstovų pakvietimas dalyvauti Paryžiaus susitikime.

Kreipiamės į Europos šalių parlamentarus, politines partijas, visuomenės organizacijas, į visus geros valios žmones paremti teisėtus Estijos, Latvijos ir Lietuvos siekius ir pagal išgales prisidėti prie organizuojamos taikingos šiuos siekius išreiškiančios akcijos.

Juozas Tumelis
Lietuvos Sąjūdžio Seimo Tarybos pirmininkas

PRELIMINARINĖ PROGRAMA

Lapkričio 17-22 dienomis Estijos Liaudies Fronto, Latvijos Liaudies Fronto ir Lietuvos Sąjūdžio Paryžiuje organizuojamų renginių programa:

1. Lapkričio 17 — simpoziumas „Estija, Latvija, Lietuva — pilnateisiai Europos bendrijos nariai". (Dalyvauja JAV ir Europos politikos ir kultūros veikėjai).

2. Lapkričio 18 — Latvijos Nepriklausomybės Dienos minėjimas.

3. Lapkričio 19 — Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovų piketas prie 35 valstybių pasitarimo rūmų.

4. Lapkričio 20 — demonstracija Paryžiaus gatvėse.

Be to, numatoma organizuoti dalyvių spaudos konferenciją ir susitikimus su žurnalistais bei politinių organizacijų atstovais.

Tikimės Jūsų aktyvaus dalyvavimo.

Sąjūdžio Informacija

LIETUVIŲ-SOVIETŲ DERYBOS

Spalio 18-19 dienomis Maskvoje posėdžiavusi lietuvių-sovietų mišri darbo grupė atliko naudingą darbą, padėjo pastūmėti pirmyn pasirengimus Lietuvos ir Sovietų Sąjungos oficialiom derybom, pasakė žurnalistam Lietuvos ministrės pirmininkės pavaduotojas Romualdas Ozolas. Yra sudarytos dešimt ekspertų grupių iš kurių keturios jau dirba, svarsto skubius praktinius klausimus Lietuvos ir Sovietų Sąjungos santykiuose.

Spalio 20 d. Maskvoje antrą kartą susitiko Lietuvos ir Sovietų Sąjungos oficialios delegacijos. Lietuvos delegacijai vadovavo AT pirmininkas Vytautas Landsbergis ir ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė. Sovietų delegacijai — premjeras Ryžkovas. Buvo tariamasi būsimų derybų problematikos klausimais, procedūriniais reikalais, ypač dėl Lietuvos siūlomo protokolo dvišalėm derybom pradėti. Delegacijos taip pat svarstė klausimus, susijusius su lietuvių jaunuolių šaukimu į karinę tarnybą sovietų ginkluotose pajėgose, su Lietuvos muitinių kontrole, vizų keliavimui į Lietuvą išdavimu. Buvo tariamasi ir ekonominiais reikalais.

Spalio 20 dienos konsultaciniame susitikime paaiškėjo, jog abi šalys yra pasiryžusios nedelsiant pradėti tikrąsias derybas dėl ateities santykių tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos. Ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė patvirtino, kad šeštadienio susitikime Maskvoje tarp lietuvių ir sovietų delegacijų iškilo nesutarimai įvairiais klausimais, tarp jų ir dėl Lietuvos siūlomo protokolo deryboms apibrėžti. Lietuva pageidauja, kad šiame protokole

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVOJE

Žemdirbių suvažiavimas

Spalio 12-15 dienomis Vilniuje įvyko Lietuvos kaimo žmonių suvažiavimas, kuris nutarė įkurti Lietuvos žemdirbių sąjungą. Suvažiavime dalyvavo bemaž 3 tūkstančiai delegatų. Atidarant suvažiavimą, Kauno rajono ūkininkai įteikė Lietuvos ministrei pirmininkei K. Prunskienei duonos kepalą.

Įkurtoji Lietuvos žemdirbių sąjunga gins visų kaimo žmonių interesus. Įstatymų leidėjai ateityje turės atsižvlegti į šios organizacijos nuomonę.

Žemdirbių sąjungos pirmininku išrinktas Virmantas Velikonis, pavaduotojas — Alfonsas Giedraitis, Jonas Lingys ir Jeronimas Kraujelis, žemės ūkio ministro pavaduotojas. Suvažiavimas priėmė svarbiausiuosius Lietuvos agrarinės reformos principus ir kitus dokumentus.

Įteisinta valstiečių partija

Teisingumo ministerijoje įregistruoti Lietuvos valstiečių sąjungos (LVS) įstatai. Ši visuomeninė politinė organizacija sieks stiprinti Lietuvos nepriklausomybę, kels savo kandidatus rinkimuose į valdžios organus, rūpinsis, kad žemės ūkį liečiančius įstatymus ruoštų ir priimtų kaimo problemas išmanantys žmonės. LVS taryba kreipėsi į Žemdirbių suvažiavimą, kviesdama visus burtis į jau įteisintą politinę organiziąją — Lietuvos valstiečių sąjungą.

Pasveikino M. Gorbačiovą

Nobelio taikos premijos apdovanojimo proga, Lietuvos Respublikos AT pirmininkas V. Landsbergis pasiuntė TSRS prezidentui M. Gorbačiovui tokio turinio telegramą:

„Sveikinu Jus garbingai apdovanotą Nobelio taikos premija. Tegu prisideda Jūsų veikla, kad Baltijos valstybių tautoms būtų grąžintas istorinis teisingumas ir plėtotųsi taikingi geros kaimynystės ryšiai tarp TSRS ir Lietuvos".

Pasitraukė iš partijos

Iš LKP ir jos Centro komiteto pasitraukė 18 narių, tarp kurių paminėtini: J. Andrejevas, V. Knašys, H. Kobeckaitė, Č. Kudaba, B. Kuzmickas, V. Martinkus, K. Prunskienė ir kt.

Sveikinimo telegrama

„Tiesa" (X.11) paskelbė, jog Lietuvos komunistų partijos Centro komitetas pasiuntė Lietuvos socialdemokratų partijai, kuri Socialistų Internacionalo posėdyje New Yorke buvo atstatyta 92-ąja nare, sveikinimo telegramą. Joje yra pasakyta: „Tai yra realus žingsnis įtvirtinant Lietuvos Nepriklausomybę tarptautiniu mastu. Linkime Socialdemokratų partijai deramai prisidėti kuriant demokratinę, teisinę Lietuvos valstybę".

Padidins sodybinius sklypus

Vyriausybė priėmė nutarimą „Dėl kaimo gyventojų sodybinių sklypų išplėtimo". Žemės ūkio įmonių darbuotojams ir pensininkams, iki išėjimo į pensiją dirbusiems šiose įmonėse, asmeniniam ūkiui bus suteikiama iki 3 hektarų, o kitiems gyventojams ir dirbantiems asmenims — iki 2 hektarų vienai šeimai. Vyriausybė taip pat nutarė padidinti galvijų, kiaulių, avių ir naminių paukščių supirkimo kainas.

T. Veclova vėl Lietuvoje

Spalio 11 d. į Vilnių vėl atvyko literatūros mokslininkas poetas ir vertėjas, Yale universiteto, JAV, profesorius Tomas Venclova. 1977 metais jis išvyko į Vakarus ir jam, „už veiksmus, nesuderinamus su tarybinio piliečio vardu", buvo atimta TSRS pilietybė. Dabar, turėdamas akademines atostogas Yale universitete, jis dirba Krokuvoje, renka medžiagą naujam literatūrologiniam veikalui. Po 13 metų jis susitiko su savo mama Eliza Vencloviene Lietuvoje.

LIETUVIŲ EVAGELIKŲ-LIUTERONŲ BAŽNYČIA VOKIETIJOJE IR LIETUVOJE

Pranešimas padarytas 1990.X.26-28 dienomis vykusiame Vokietijos Lietuvių Bendruomenės darbuotojų suvažiavime Hüttenfelde, Vokietijoje.

Apie 10 tūkstančių lietuvių evangelikų-liuteronų Bažnyčios narių išsisklaidę gyvena JAV., Kanadoje, Anglijoje, Australijoje, Pietų Amerikoje ir Vokietijoje.

Ryšys tarp tų valstybių nenutrūko, nes priklausydami tai pačiai Bažnyčiai lietuviai evangelikai jaučiasi vienos šeimos nariais. Lietuvių evangelikų-liuteronų Bažnyčia Vokietijoje yra LiEL Bažnyčios dalis išeivijoje.

Vokietijoje gyvena apie 3000 lietuvių evangelikų. Jie yra išsisklaidę po visą Vokietiją, išskyrus Vakarų Berlyną. Pamaldos yra laikomos 20-tyje parapijų. Kiekvienoje parapijoje pamaldos laikomos lietuvių kalba 4-5 kartus metuose. Parapijas aptarnauja du pensininkai kunigai: kun. Fricas Skėrys ir kun. Martynas Klumbies. Be jų, kelis kartus į metus iš Anglijos atvažiuoja kun. Aldonis Putcė. Š.m. liepos 29 d. Tauragėje buvo ordinuota kunigė Tamara Šmitienė. Ji taip pat aptarnauja lietuvius evangelikus. Ateinančiais metais kun. T. Šmitienė atsisakys mokyklinio darbo ir darbuosis tik Bažnyčioje.

Organizaciniais sumetimais bei geresniam tikinčiųjų aptarnavimui, Vokietija yra padalinta į tris sritis: Pietų Vokietiją — aptarnauja kun. Fr. Skėrys, Vidurinę Vokietiją — kun. M. Klumbies ir Šiaurinę Vokietiją — kun. Tamara Šmitienė su kun. A. Putce. Tokiu padalinimu visiems lietuviams evangelikams prieinamos pamaldos lietuvių kalba.

Be tų 20-ties pagrindinių parapijų turime ir mažesnių, kuriose susirenka būrelis asmenų. Pamaldos tada įvyksta paskirų parapijiečių butuose. Kunigai neapleidžia senukų ir ligonių, jie yra aplankomi ir paguodžiami Dievo žodžiu. Po pamaldų visuomet rengiama kavutė. Susidaro graži proga pasidalinti mintimis. Į pamaldas susirenka daugumoje vidurinioji ir vyresnioji karta. Jaunimas lietuviškų pamaldų beveik nelanko Čia išimtį sudaro Vasario 16 gimnazijos mokiniai Hüttenfelde. Ilgametis tikybos mokytojas kun. Fr. Skėrys rūpinasi gimnazijos mokinių sielovada. Šiemet Vasario 16 gimanziją lanko 75 mokiniai, kurių 19 yra evangelikai. Kun. F. Skėrys taip pat platina evangelikų liuteronų žurnalą „Svečią" ir yra daugelio straipsnių autorius. Kun. M. Klumbies kelis kartus metuose aktualiomis temomis praveda poilsio dienas Augsburge, kurių tikintieji mielai laukia.

Aš, kun. Tamara Šmitienė rūpinuosi visais organizaciniais reikalais, kurie liečia mūsų LiEL Bažnyčią. Palaikau ryšius ne tik su užjūrio evangelikais, bet ir su Lietuvos. Eidama reikalų vedėjos pareigas, palaikau gerus ryšius su EKD (Vokietijos Evangelikų Bažnyčia) ir su Liuteronų sąjunga. Lietuvių evangelikų liuteronų veikla yra žinoma įvairiose pasaulio šalyse. Dažnai esu kviečiama pranešimams apie mūsų Bažnyčią, parašyti straipsnį spaudai, pailiustruoti nuotraukomis apie Lietuvos evangelikų gyvenimą. Tokie mano ryšiai su įvairiomis bažnytinėmis įstaigomis, pagerina lietuvių evangelikų padėtį Lietuvoje. Visuomenė susidomi Lietuva, norėdama evangelikams padėti. Ruošiu kelis didesnius projektus. Vysk. Kalvanas mane laiko Lietuvos liuteronų Bažnyčios struktūros žinove, todėl jis mane įgaliavo atstovauti lietuvių evangelikų-liuteronų reikalus Lietuvoje, Pasaulio Liuteronų Sąjungoje.

LiEL Bažnyčios Vokietijoje organizacinė struktūra yra ši: Tarybą sudaro 10 asmenų. Jie renka trims metams valdybą. Šiuo metu valdybos pirmininkės bei reikalų vedėjos pareigas eina kun. Tamara Šmitienė, pirmo vicepirmininko — kun. Fr. Skėrys, antro vicepirmininko ir sekretoriaus kun. M. Klumbies, iždininkas — dr. Andrius Koenigin. Valdyba yra mūsų Bažnyčios ekzekutyvas ir rūpinasi tikinčiųjų dvasišku gyvenimu, visais organizaciniais ir reprezentaciniais reikalais.

Mūsų maža Bažnyčia didelių pajamų neturi. Atlyginimus kunigams ir bendradarbiams moka Vokiečių Evangelikų Bažnyčia. Prie didesnių parengimų, pvz., Sinodo, visuomet prisideda ir liuteronų sąjunga.

Kunigų, parapijų pirmininkų ir kt. darbščių parapijos darbuotojų dėka, lietuvių evangelikų-liuteronų parapijos yra gyvos. Čia išsilaikė lietuviška krikščioniška dvasia. Tad suprantama, kad tikintieji ir toliau norėtų, kad jiems pamaldos būtų atlaikomos jų mylima ir įprastine lietuvių kalba. Toks žmonių noras mums kunigams yra paskatinimas ir toliau dirbti nevisuomet lengvą darbą.

Nors lietuviai evangelikai-liuteronai Vokietijoje turi savo įstatus savanoriškai vesti Bažnyčios reikalus, tuo labiau noriu pabrėžti, kad mes palaikome stiprius ryšius su kitom išeivijos Bažnyčiom, ypač JAV ir Kanados. Mus jungia ne vien Vyriausioji Bažnyčios Taryba, bet taip pat bendrai pravedami sinodai. Ryšiai su Lietuva niekuomet nebuvo nutrūkę. Mūsų santykiai su Lietuva dabar sustiprėjo ir suintensyvėjo. Jaučiame, kad visi kartu esame pajėgesni ir vieni kitiems didesnė parama. Tas pats tikėjimas ir ta pati kalba mus jungia.

Š.m. kovo mėn. padariau Anglijos Sinodui pranešimą apie Mūsų Bažnyčią Vokietijoje ir Lietuvoje. Tame pranešime suminėjau, kad Lietuvoje veikia 25 parapijos, kurias aptarnauja 8 kunigai. Kunigų skaičius kol kas dar nepasikeitė, tik parapijų. Dabar atkuriamos 38 liuteronų parapijos Lietuvoje. Džiugu, kad atsirado jaunimo. Aštuoni jaunuoliai žada mokytis vokiečių ir anglų kalbų, o paskui studijuoti teologiją Rygoje bei užsienyje. Kai kuriose bažnyčiose, pvz., Vilniaus, Kauno ir Šilutės, įsteigtos sekmadieninės mokyklos. Spalio 3-9 dienomis Ofene/prie Oldenburgo lankėsi vysk. Kalvanas su lietuviais atstovais. Ofeno mokykloje ir mano bute pasiinformavo apie metodus ir galimybes dėstyti tikybą pradžios mokyklos mokiniams, sekmadienio mokyklose bei aplamai dirbant su jaunimu bažnytinį-religinį darbą.

Tauragėje gyvena ir veikia Lietuvos Evangelikų Liuteronų vysk. Jonas Kalvanas. Tauragėje ir jos apkr. yra didžiausia parapija Lietuvoje, viso apie 3 tūkstančiai tikinčiųjų. Daug vargo lietuviai evangelikai turi su savų bažnyčių atgavimu. Tiesa, jos yra labai blogame stovyje, užimtos kitiems reikalams, pvz., paverčiant sandėliais, muzėjais, jose restauruoja paveikslus (ką pati mačiau Vilniaus liuteronų bažnyčioje). Kitas vėl pasisavino tie, kuriems jos niekuomet nepriklausė!

Lietuvoje gyvena apie 35 tūkstančiai lietuvių evangelikų. Evangelikai-liuteronai sudaro religinę mažumą Lietuvos gyventojų tarpe ir atrodo, kad ji kartais kovoja beviltišką kovą, kovą kiekvienos diasporos pasaulyje. Mane liūdina ir net įžeidžia, kai išgirstu ar skaitau, kad visi lietuviai yra katalikai. Tikiu, kad Lietuvos valstybės vadovai yra kultūringi, liberalūs ir atsakomingi už visą Lietuvos tautą ir neprileis, kad dalis Lietuvos tikinčiųjų būtų nepripažinti ar net pažeminti. Tam reikalingas tam tikras procesas. O aukštos kultūros tauta pripažįsta kitatikį, kitakalbį ir kitaspalvį žmogų.

Tepadeda Dievas išspręsti visas ateities problemas, kad visi lietuviai iš to turėtų tik naudą.

Kunigė Tamara Šmitienė

DEMOKRATINĖ RUSIJA

Maskvoje įvyko „Demokratinės Rusijos sąjūdžio" steigiamasis suvažiavimas. Naująjį sąjūdį sudaro apie trisdešimt iki šiol atskirai veikusių opozicinių partijų ir visuomeninių organizacijų, kurių tikslas — vykdyti vieningą ir tvirtą opoziciją komunistų partijai. Demokratinės Rusijos sąjūdžiui priklauso Maskvos ir Leningrado burmistrai, kelios dešimtys parlamento deputatų, intelektualai, visuomenės veikėjai. Steigiamajame suvažiavime dalyvavo apie du su puse tūkstančio delegatų, kurie paskelbė Demokratinės Rusijos sąjūdžio vaiklos pagrindinius principus: atsisakyti bet kurių privartos priemonių, gerbti žmogaus teises, kovoti su totalizmu ir partijomis siekiančiomis monopolizuoti politinį gyvenimą, įgyvendinti laisvosios rinkos ekonomiją.

VENGRIJA MINI 1956-SIUS

Lietuvos Respublikos AT pirmininkas V. Landsbergis, politinių kalinių sąjungos kvietimu, viešėjo Budapešte, kur dalyvavo vengrų tautos sukilimo prieš komunistinį režimą sukakties minėjimuose. 1956-ais metais įvykusio sukilimo diena — spalio 23-ioji — paskelbta valstybine švente.

Spalio 25 d. pirmininką V. Landsbergį Vengrijos Parlamento rūmuose priėmė krašto respublikos prezidentas Arpad Goncz, vėliau abiejų šalių vadovai nuvyko į netoli Budapešto esančias vengrų sukilimo kapines, kur dalyvavo laisvės kovotojų atminimui pastatyto koplytstulpio šventinimo iškilmėse, pasakė kalbas. Taip pat V. Landsbergis dalyvavo ir pasakė kalbą Pasaulio kovotojų už laisvę forume ir prie parlamento rūmų su deglais dalyvavo Vengrijos sukilimo dalyviams pagerbti masiniame mitinge. Jame kalbas pasakė buvusio ministro pirmininko Imre Nagy duktė, dabartinis Vengrijos ministras pirmininkas Josef Antall ir AT pirmininkas V. Landsbergis. Mitinge taip pat kalbėjo Šilerio Instituto Vokietijoje direktorė Helga Zepp-LaRouche.

Lietuvos Respublikos AT pirmininkas Budapešte pasimatė su vietos lietuvių bendruomenės atstovais, su vengrų politinių kalinių sąjungos pirmininku, valdžios atstovais. V. Landsbergis pažymėjo, kad pokalbiuose su vengrų vyriausybės atstovais aptarė galimybes išplėsti Lietuvos ir Vengrijos bendradarbiavimą įvairiose gyvenimo srityse, siekė tiksliau patirti Vengrijos nusistatymą Lietuvos nepriklausomybės klausimu.

Lietuvos Respublikos AT pirmininkas V. Landsbergis spalio 27 d. iš Budapešto per Maskvą grįžo į Vilnių.

LATVIJA — UNICEF NARYS

Latvijos vaikų globos fondas oficialiai priimtas nariu-korespondentu į Jungtinių Tautų Organizacijos vaikų globos fondą — UNICEF. Nario-korespondento teisės UNISEF fonde suteikiamas vaikų globos organizacijom veikiančiom tuose kraštuose, kurie nepriklauso Jungtinių Tautų Organizacijai. UNICEF sutiko priimti nariu-korespondentu Latvijos vaikų fondą, po to, kai šis fondas pranešė, jog dabar veikia nepriklausomai nuo Sovietų Sąjungos vaikų globos fondo, painformavo apie savo veiklą ir apie vaikų padėtį Latvijoje.

VAT.R.

ESTIJOS PREZIDENTO PALAIKAI

Taline įvyko paskutiniojo nepriklausomos Estijos respublikos prezidento Konstantino Paets palaikų iškilmingas perlaidojimas. Prezidento palaikai buvo neseniai pervežti į Taliną iš Sibiro, kur Konstantinas Paets mirė 1956-ais metais. Sovietam okupavus Estiją 1940 m., prezidentas Paets buvo tuoj areštuotas ir deportuotas į Sovietų Sąjungą, kur buvo kalinamas iki pat mirties. Mirė psichiatrinėje ligoninėje Tverės mieste. Jo palaikų perlaidojimo proga Talino evangelikų liuteronų katedroje įvyko gedulingos pamaldos, po to karstas su palaikais buvo sostinės gatvėmis procesijoje palydėtas į vadinamas „Miško kapines". Perlaidojimo iškilmėse dalyvavo tūkstančiai estų, gatvės, per kurias žygiavo procesija, buvo papuoštos Estijos tautinėmis vėliavomis, lydint buvusio prezidento palaikus į kapines gedulingai skambėjo visų Talino bažnyčių varpai.

KONSTITUCIJOS PATAISA

Latvijos Respublikos AT priėmė respublikos Konstitucijos pataisą, pagal kurią įstatymai ir įvairūs pasiūlymai bus laikomi Tarybos patvirtintais, jei už juos balsuos dauguma balsavimuose dalyvaujančių deputatų. Balsavimam pravesti reikės, kad Tarybos posėdyje dalyvautų bent trečdalis visų deputatų. Latvijos AT sudaro iš viso 200 deputatų. Taigi, pagal priimtą Konstitucijos pataisą, įstatymu patvirtinti pakaks 134-rių deputatų balsų. Tuo būdu Latvijos AT esantys kitataučiai deputatai — jų yra 59-ni, — nebeturės galimybės nulemti balsavimo rezultatų, vetuoti įstatymus, kuriem pritaria latvių deputatų dauguma. Latvijos Respublikos AT Konstitucijos pataisą patvirtino tik vieno balso dauguma.

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

BŪKIT ŽMONĖS! PARAŠYKIT LAIŠKĄ!

Aš — Vaiva Petrovičiūtė, lietuvaitė. Gimusi Šakių rajone, Plokščių kaime 1970 metais rugsėjo 1 dieną. 1988 metais baigiau Kauno rajono Noreikiškių vidurinę mokyklą ir tais pačiai metais įstojau į Lietuvos Žemės Ūkio Akademiją. Mokausi Agronomijos fakulteto trečiame kurse, būsiu agronomė.

Domiuosi viskuo — kuo tik galima domėtis. Patinka Indija, skraidomos lėkštės, krepšinis, futbolas... Mėgstu skaityti knygas, žiūrėti filmus. Labai vertinu Motiną Terezą, gerbiu Margaret Tačer, Kazimierą Prunskienę. Renku viską iš eilės, kol nusibosta. Šiuo metu renku horoskopus, guminius žaisliukus. Taip pat labai mėgstu išsikviesti dvasias ir ateivius. Žmonės sako, kad tai juodoji magija. O aš nežinau. Aš, kaip ir daugelis lietuvių, esu tikinti katalikė.

Žmoguje vertinu tiesą. Nemėgstu melo ir veidmaniavimo. Vyras turi būti vyriškas, o ne „bobiškas".

Mano ūgis 1.72 m. Sveriu daug. Akys nei mėlynos, nei žalios.

Būkite žmonės! Parašykite laišką! Aš labai noriu turėti draugą. Laukiu atsakymo.

Vaiva Petrovičiūtė, 234324 Kauno raj., LŽŪA, 8 bendr. 222, Lietuva.

LIETUVOS KARIUOMENĖS LIKIMAS

Kreipiuosi į „Europos Lietuvio" redakciją, prašydamas paskelbti straipsnį apie „Lietuvos kariuomenės likimą"; su ja susijusius įvykius 1941-aisiais metais. Gal atsilieptų liudininkai: kariai, karininkai, matę ką nors tuo laikotarpiu. Lietuvos istoriją nuo 1940 m. reikia naujai rašyti. Todėl labai reikalingos visos liudininkų žinios, faktai, prisiminimai. Dabar apie konkrečius įvykius.

1941 m. iš Lietuvos kariuomenės, inkorporuotos į Rudonąją armiją ir pavadintos 29-ju korpusu, birželio mėnesį pradėjo suiminėti, tremti, nelojalius tarybų valdžiai lietuvius karininkus ir karius. Domina įvykiai Pabradėje. Prasidėjus Vokietijos-TSRS karui, Pabradės (Pažeimenės) karinėje stovykloje, birželio 23-24 (25?) dienomis NKVD nužudė keliolika karių, bandžiusių pasitraukti iš Raudonosios armijos. Gal atsiras mačiusių tuos įvykius? Žuvusieji — apie 10-imt — jau prie vokiečių buvo palaidoti Pabradės kapinėse. Dabar kai kurie pabradiškiai pasakoja, kad giminės vėliau išsikasė artimųjų kūnus ir išsivežiojo į tėviškes. Tačiau neaišku ar visus, ar yra likusių palaikų? Buvusi laidojimo vieta maždaug aiški. Tačiau nežinomos pavardės ir iš kur kilę? Iš įvairių šaltinių žinomos tuo metu Pabradėje žuvusiųjų pavardės:

Petrulis Adolfas, pusk., 1941.VI.23 d. (24?) žuvo Pabradėje.

Končiūnas Jonas, j. pusk., ŽV. Bn., 1941.VI.25 d. žuvo Pabradėje.

Jurkonis Antanas, grand., 259 š.P., 1041.VI.23 d. žuvo Pažeimenės stovykloje.

Astrauskas Eduardas, eil., 259 š.P., 1941.VI 25 d. sušaudytas Pabradėje.

Gražinskas Pranas, eil., 616 A.P., 1941.25 d. sušaudytas Pabradėje.

Vnarauskas Povilas, eil., 259 š.P., 1941.VI.25 d. sušaudytas Pabradėje.

Vaišnys Eduardas, eil., ŽV. Bn., 1941.VI.25 d. sušaudytas Pabradėje.

Zuoza (?), eil., 234 š.P., (?) žuvo Pažeimenės stovykloje.

Tačiau neaišku ar čia tie patys anksčiau minėti žuvusieji, ar kiti? Birželio 23 d. Pabradėje politrukas granata susprogdino 215 š.P. gydytoją ltn. Kazimierą Žinių; gal atsirastų kas tai matė, taip pat kur palaidotas? Atsitraukiantys rusų kareiviai tarp Pabradės ir Švenčionėlių žiauriai nužudė gen. štabo kpt. Račį. Ką nors žinantys gal atsilieptų? Taip pat kur galėtų būti palaidotas? Prie Švenčionių, Lygumų k., iš besitraukiančios Raudonosios armijos, bandė pabėgti, bet buvo sugauti ir sušaudyti lietuviai karininkai. Tai atsitiko 1941 m. birželio 25 (26?) dieną. Jie buvo palaidoti, jau prie vokiečių, Švenčionių kapinėse. Žinomos pavardės: 215 š.P., III-čio bataliono vadas mjr. A. Bartkus, kuopos vadas — kpt. A. Pilvelis, III-čio kulkosvaidžių būrio ltn. Ant. Naikelis. Kiti — žuvo apie 10 karių — *nežinomi.* Gal atsilieptų žinoję matę tuos įvykius buvę kariai; domintų: kokios žuvusiųjų būtų pavardės, vardai, laipsniai, kokio pulko, kuopos, būrio; iš kur kilę, kas sušaudė? Yra pastatytas jau paminklas?

Adutiškyje nusišovė pulk. Otonas Milaševičius. Buvo palaidotas to miestelio kapinėse. O per karą žmona (iš Kauno) kūną lyg ir išsikasė? Neaišku.

Už Aldutiškio, prie Jakelių kaimo buvo nušautas bandęs pabėgti dar vienas lietuvis karininkas, pavardė nežinoma (ir kur palaidotas)? Tuo metu dingo 234 š.P. štabo viršininkas kpt. Jonas Gogė. Gal tai jis ir žuvo. Domina įvykiai atsitikę ir jau toliau, besitraukiant per Baltarusiją (Gudiją). Gal dar atsirastų liudininkų, kurie prisimintų buvusio 9 p.p., vėliau 215 š.P. įvykius 1940-ųjų metų vasarą Švenčionėlių stovykloje. Taip pat gal atsirastų žinančių, kokie lietuviai (penki) buvo raudonarmiečių nužudyti Obelių geležinkelio stotyje. Tai atsitiko 1941 m. birželio mėnesį, prasidėjus karui, lietuvių sukilimo prieš bolševikus įvykiai: kovojo ir civiliai ir pasitraukę is Raudonosios armijos kariai. Kokios kovos vyko Švenčionėliuose, visame švenčionių krašte, kitose Lietuvos vietovėse? Kas žuvo, kas nukautas, kur palaidotas? Labai mažai čia tų žinių tėra.

Lauksiu atsiliepimų, žinių:

Istorikas-kraštotyrininkas

Valdas Striužas, 234720 Švenčionėliai, Žilvičių 14a-24, Lithuania.

LINKI LAIMĖS BEI SĖKMĖS

Už man prisiųstas knygas širdingai dėkoju ir siunčiu 10.00 sv. už D. Mackialienės — Beržas už Lango (Nr. 112) ir J. Gliaudos — Naktis (Nr.119).

Taip pat linkiu jums asmeniškos laimės ir sėkmės jūsų darbuose.

K. Vitkus, Anglija

SIUNČIU AT PIRMININKO PRIĖMIMO IŠLAIDOMS

Esu ilgametis DBLS-gos narys ir noriu kiek nors prisidėti prie Lietuvos AT pirmininko V. Landsbergio priėmimo išlaidų. Siunčiu 55.00 svarus, iš jų noriu apmokėti ir už dvi Nidos Knygų Klubo knygas. Prašau, nepasiduokite lenkams dėl Vilniaus krašto reikalavimų.

M. Valikonis, Anglija

IEŠKAU BROLIO POVILO

Mano brolis Povilas Janeliūnas, Stasio, gimęs 1915.VI.15 Davongalio k., Smilgių valsč., Panevėžio apskr., vokiškosios okupacijos metu, 1943 m. pradžioje, Vilniuje, buvo areštuotas ir balandžio mėnesį 16 asmenų grupėje išvežtas į Stutthofo konclagerį, netoli Dancigo. Vienas iš dalyvių Vladislovas Telksnys šiais metais išleido atsiminimų knygą „Kamino šešėlyje", joje aprašo šiurpius įvykius lagerio gyvenime, ten minimos visos pavardės, pateikiamas sąrašas.

Po karo mano brolis kurį laiką gyveno V. Vokietijoje, o vėliau persikėlė į Angliją: 1962:64 metais susirašinėjome, bet vėliau stagnacijos metu ryšys nutrūko. Nežinau ar dėl baimės, ar kitų išskaičiavimų rašė Barck vardu.

Jūs sakote, kad lietuvių Anglijoje esama nedaug, tai gal teko girdėti apie mano brolį. Mes buvome šeimoje penki broliai, jis vyriausias, o aš jauniausias. Dar gyvename visi keturi ir gėrimės Lietuvos gamta, besiramščiuodami senatvės lazdele. Iš anksto dėkoju, laukiu žinutės. (Mano brolio buvęs adresas: Barck, 13 Nassau Place, Leeds 7, Yorks).

Justinas Janeliūnas, 235300 Panevėžys, Skaistakalnio 4a, Lithuania.

PVIRŠUTINIŠKAI APRAŠOTE

Labai paviršutiniškai aprašote apie Jėzuitų ordiną, įkurtą prieš 450 metų. Tai įvyko 1540.IX.27 dieną. Šventasis Ignacas iš Lojolos miesto buvo aukštas karininkas. Visi Ispanijos karų žiaurumai jam tiek pasibjaurėjo, kad jis nutarė įkurti atgailos ordiną. Tuo pačiu ir misijos ordiną. Tam įkūrimui pasaulis ir pati Ispanija priešinosi, nes nesuprato jo tikslų. Pirmieji misijos nariai Indijoje ir Kinijoje buvo žiauriai nužudyti. Net pačioje Ispanijoje buvo nužudytų ordino narių. Galima pasakyti, kad nei vienas dabar veikiantis ordinas nepergyveno tiek persekiojimų ir žudynių!

Ignas Šmigelskis, Vokietija

ŽMONĖS IR ĮVYKIAI

Londono lietuvės moterys veikėjos Šv. Kazimiero bažnyčios Svetainėje.

Vis daugiau lietuvių lankosi D. Britanijos sostinėje Londone. Viršuje: Kauno Medicinos Akademijos V ir VI kurso studentai (iš kairės) **Gilvydas Verbauskas, Rasa Grabauskaitė, Jurgita Tonkūnaitė ir Paulius Grodauskas. Apačioje: šiuo metu Lietuvių Namuose viešintys** (iš kairės) **Saulius Čiamolonskas ir Romas Eidukevičius.**

Nuotraukos: R. Eidukevičiaus

LIETUVOS ATSTOVAS LIBERALŲ INTERNACIONALO KONGRESE

Spalio 4-6 dienomis Helsinkyje, Suomijoje, įvyko Liberalų Internacionalo kongresas, kuriame pirmą kartą dalyvavo Lietuvos liberalų sąjungos atstovas, filosofas Algirdas Degutis. Jo mintis po Liberalų Internacionalo kongreso „Valstybės laisvė nevirto asmens laisvės garantu" atspausdino „Atgimimas", 1990.X.17-24 d., Nr. 41.

Egzilės liberalų veikėjui ponui Vladui Dargiui talkinant buvau nuvykęs į Liberalų Internacionalo kongresą Helsinkyje spalio 4-6 d. Iš anksčiau buvau susidaręs nuomonę, kad klasikinę liberalizmo įdėją Vakaruose šiuo metu ryžtingiau gina konservatyviosios partijos nei tos, kurios jam atstovauja savo pavadinimais. Kongresas iš dalies tai patvirtino.

Nors visi kalbėtojai džiūgavo dėl socializmo kracho ir vieningai pranašavo liberalizmo įsigalėjimą pasaulyje XXI amžiuje, netrūko kalbų apie individualistinės civilizacijos blogybes ir būtinybę „socializuoti" atskirus jos aspektus. Charakteringa polemika įvyko tarp žinomo Suomijos politiko, Centro partijos atstovo P. Väyryneno ir Švedijos Folkspartiet lyderio B. Westerbergo. Pirmasis, kalbėdamas apie ekologines problemas (tokia buvo kongreso bendra tema), siūlė jas spręsti apribojant privataus verslo ir rinkos laisvę, pajungiant valstybės kontrolei didesnę privačios iniciatyvos ir privačių mainų dalį. B. Westerbergas apibūdino šiuos siūlymus kaip iš principo klaidingus tvirtindamas, kad tokia strategija visapusiškai išmėginta Rytuose ir ten jos padariniai katastrofiški. Reikalinga priešinga strategija — kuriant pagrindus „taršos rinkai", kur tarša ir kompensacija už ją vyktų privačių mainų pavidalu. Tik taip ekologinės ir kitos „socialinės" problemos gali būti sprendžiamos nepažeidžiant liberalių individualios laisvės vertybių.

Privačiame pokalbyje B. Westerbergas pažymėjo, kad Liberalų Internacionale vis dar stipri kompromiso su socialdemokratija srovė, bet šiuo metu ji silpstanti radikaluojantis liberalizmui.

Žinomesnių politinių veikėjų — Adolfo Suarezo (LI prezidento), Davido Steelo, S. Hermanssono (Islandijos premjero), G. Ferraro (buvusi kandidatė į JAV viceprezidento postą) kalbos ryškesnio įspūdžio nedarė, buvo įprastai aptakios „realpolitik" veikėjų kalbos.

Užtat nustebino Vokietijos laisvųjų demokratų-liberalų partijos lyderio grafo Otto Lambsdorfo įžvalgi ir išsami kalba „Liberalioji Europos ateities perspektyva". Liberalizmas turįs puikių šansų vėl įsigalėti Europoje ir visame pasaulyje galutinai žlugus jam priešingai kolektyvizmo ir komunizmo sistemai — šansų, bet ne garantijų. Net Vakarų liberalams galinti ateiti paspirtis iš Rytų Europos, kur nusivylimas visais socializmo variantais pats didžiausia. Bet čia esama ir pavojų — Sovietų imperijos žlugimas galįs sukurti ne individualios laisvės viešpatiją, bet tik nacionalinių stovyklų, atsitvėrusių viena nuo kitos spygliuota viela, priešiškumo areną. Tokį nemalonų posūkį galinti lemti naujųjų vyriausybių Rytuose patirties stoka liberaliai tvarkant visuomenės gyvenimą, nevalstybinių institucijų silpnumas, komunistinės indoktrinacijos liekanos žmonių sąmonėje. Vakarų vaidmuo skatinant pažangiąją Rytų raidą turėtų pirmiausia reikštis pastangomis įtvirtinti liberalias institucijas ir liberalią politiką. Pavojinga būtų veltui teikti materialią paramą kraštams ar vyriausybėms, kurių politinis profilis nėra aiškiai susiformavęs, pavojinga ekonominį tų kraštų saugumą kelti aukščiau už individualias laisves bei rinkos tvarką. Patys Vakarai turį rodyti liberalizmo pavyzdį — atverti Rytams savo rinką, pašalinti savuosius protekcionizmo apribojimus.

Trumpame pranešime, kurį buvau parengęs iš anksto, išreiškiau analogiškus nuogąstavimus dėl Rytų liberalizacijos. Kalbėjau apie tai, kad Lietuvos nepriklausomybės sąjūdis, pasiekęs valstybinės nepriklausomybės paskelbimo, dabar sustojo pusiaukelėje — valstybės laisvė kol kas nevirto asmens laisvės garantu. Greičiau priešingai, valdininkijos galia, susilpnėjusi blokados metu ir dėl to nesukliudžiusi tą blokadą atlaikyti kur kas ilgiau nei buvo galima prognozuoti, dabar sparčiai atsikuria visose gyvenimo srityse. Tebetęsiama socializmo statyba. Kovos su „spekuliacija" dingstimi smaugiama Lietuvoje visuomet sėkmingai, nors ir nelegaliai, „šešėlyje", veikus rinkos ekonomika. Sparčiai rengiamos protekcionistinės priemonės nesuvokiant, kad jos tik priešiškai nuteiks kaimynus ir dar labiau paspartins ekonomikos griūtį. Visiškai aišku, kad Lietuvos laisvę kai kurie jos politinės viršūnės veikėjai tepatina su naujos Lietuvos valdininkijos laisve.

Vėliau, iš pokalbių su Rytų Europos liberalais, paaiškėjo, kad tokia padėtis klostosi daugelyje vietų. Tad Rytuose liberalizmo dar laukia ilgos politinės kovos, o ne triumfo laikai.

Estijos liberalų-demokratų partijos pirmininko P. Rummo diplomatinių kontaktų dėka ir pradedant švedų Folkspartiet atstovams — šiek tiek priešinantis kai kuriem delegatams iš JAV ir Suomijos — buvo padaryta pataisa Kongreso 6-ojoje rezoliucijoje. Ji buvo papildyta šiuo tekstu: „Baltijos respublikos — Estija, Latvija ir Lietuva — prarado savo nepriklausomybę dėl 1939 m. Molotovo-Ribbentropo pakto. Baltijos tautoms taip pat priklauso nacionalinio tapatumo ir apsisprendimo teisė. Ši problema turi būti išspręsta, išsaugant regiono saugumą, derybomis, kurios leistų Baltijos tautoms susigrąžinti savo vietą Europoje, kaip to pareikalavo Estijos, Latvijos ir Lietuvos tautos laisvuose rinkimuose".

Taip, Lietuvai laisvę netrukus, matyt, iškovosime. Bet ar pateks ji į kiekvieno iš mūsų rankas?

VOKIETIJOJE

ATVYKSTA K. PRUNSKIENĖ

Lapkričio mėn. pabaigoje ar gruodžio pradžioje, Hesseno krašto ministro pirmininko W. Wallmanno kvietimu į Wiesbadeną atvyksta Lietuvos ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė. Ji kalbės Hesseno krašto parlamente bei susitiks su spaudos atstovais.

K.B.

ITALIJOJE

45-KIŲ METŲ JUBILIEJUS

Spalio 21-ąją, Popiežiškoji švento Kazimiero lietuvių kolegija Romoje atžymėjo savo įsteigimo 45-ąsias metines. Jubiliejaus proga šventas Mišias kolegijos koplyčioje aukojo svečias iš Lietuvos, Romoje vykusio Pasaulio vyskupų Sinodo narys, Telšių vyskupas Antanas Vaičius. Drauge su vyskupu Vaičium Mišias koncelebravo kolegijos rektorius prelatas Algimantas Bartkus ir buvęs rektorius prelatas Ladas Tulaba. Mišių metu tartame žodyje vyskupas Vaičius pasveikino kolegijos vadovybę ir jos auklėtinius su garbinga sukaktimi, su dėkingumu prisiminė kolegijos steigėjus ir visus jos veiklą parėmusius geradarius. Dievo Apvaizda visados lydėjo Lietuvos Bažnyčią, — pasakė vyskupas Vaičius, — šios Apvaizdos akivaizdus ženklas yra šv. Kazimiero Kolegija, kuri tarytum tiltas jungia Romos Popiežių, Apaštalų Sostą ir Lietuvą.

Prieš keturiasdešimt penkerius metus Kauno arkivyskupo-metropolito Juozapo Skvirecko ir kitų rūpesčiu Romoje įsteigta šv. Kazimiero kolegija rūpinasi kunigų parengimu, sudaro palankias sąlygas šventinimus jau gavusiem jauniem kunigam Romoje gilinti studijas. Nuo pat įsisteigimo apie kolegiją taip pat telkiasi Romos lietuvių kultūrinė ir visuomeninė veikla.

Be vyskupo Vaičiaus, Kolegijos vadovybės ir auklėtinių, jubiliejaus minėjime dalyvavo Romoje gyvenantys lietuviai kunigai, tarp jų Marijonų vienuolijos viršininkas kunigas Donaldas Petraitis, pranciškonų, saležičių ir jėzuitų vienuolijų atstovai. Dalyvavo taip pat Amerikos lietuvis arkivyskupas Paulius Marcinkus.

Švento Kazimiero lietuvių parapijos Sao Paulo, Brazilijoje, klebonas kunigas Pranas Gavėnas, po ilgų pastangų Romoje gavo sovietinę vizą keliauti į Lietuvą. Iš Romos jis išskrido spalio 31 d. drauge su iš Sinodo grįžtančiu Telšių vyskupu Antanu Vaičium.

VAT.R.

ŠVEDIJOJE

DEMONSTRACIJOS ŠVEDIJOJE

Švedijos sostinėje, Stockholme, kiekvieną pirmadienį, pietų metu, miesto centre vyksta masinė demonstracija remianti Pabaltijos valstybių nepriklausomybės siekius. Jau 30-ta savaitė kai ši demonstracija yra vykdoma. Sakoma, kad ji bus tęsiama kol nepriklausomybė taps realybe.

KUR DINGO J. GABRIO ATSIMINIMAI?

Vilniuje leidžiamas žurnalas „Mokslas ir gyvenimas" paskelbė vieno jauno mokslininko straipsnį apie Šveicarijoje gyvenusio nuo 1915 iki 1951 metų žymaus lietuvio veikėjo Juozo Gabrio-Paršaičio gyvenimą ir darbus. To straipsnio pabaigoje sakoma, jog jis mirė 1951 m. liepos 26 dieną, ir yra žinoma, kad jis parašė kelis tomus atsiminimų, pavadintų „Tautos sargyboje". Atsiminimų rankraštis po jo mirties patekęs į Šveicarijoje, Berno mieste, gyvenusio buvusio Lietuvos diplomato Alberto Geručio asmeninį archyvą.

Straipsnio autorius sako: „Šis dokumentas turi būti surastas ir paskelbtas. Tokiu būdu mes pagerbtume Juozą Gabrį už didelius nuopelnus Lietuvai. Be to, atsiminimai padės atskleisti jų autoriaus sudėtingą asmenybę, labiau nušvies Lietuvos valstybingumo problemą, papildys Lietuvos Respublikos veikėjų indėlį į tautos istoriją".

LIETUVIŲ-SOVIETŲ DERYBOS

(Atkelta iš 1 psl.)

būtų aiškiai apibrėžtas Lietuvos politinis statusas, kad derybos vyktų ne tarp Kremliaus ir sovietinės respublikos, o tarp dviejų suverenių šalių. Tuo tarpu Maskva nori, kad protokolo pasirašymu tebūtų atliktas formalumas, būtų pažymėta, kad derybos yra prasidėjusios, nepatikslinant jų pobūdžio. Prunskienės įsitikinimu, protokolo klausimu bus sunku susitarti su sovietais. K. Prunskienė taip pat pastebėjo, kad pastaruoju metu Maskva žymiai sugriežtino savo nusistatymą Lietuvai rūpimais klausimais, sovietai mažiau linkę siekti kompromisinių sprendimų. Romualdas Ozolas taip pat pastebėjo, kad konsultacinis susitikimas Maskvoje buvęs sunkus, įtemptas ir Maskva atmetė visus siūlymus konkrečiai spręsti Lietuvos problemas. Tačiau, Sovietų Sąjunga bus priversta nepriklausomą Lietuvą pripažinti, tuo mažai kas abejoja net pačiame Kremliuje, nors vadai to dar viešai nepripažįsta.

„Tiesa" (X.23) apie Delegacijų susitikimą rašo: Spalio 20 d. Maskvoje, Kremliuje, įvyko antrasis konsultacinis Tarybų Sąjungos ir Lietuvos delegacijų, kurioms vadovauja TSRS Ministrų Tarybos pirmininkas N. Ryžkovas ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis, susitikimas.

Susitikimo metu delegacijos pasikeitė nuomonėmis dėl daugelio klausimų, susijusių su derybų pradžia. Konstatuota, kad bendra darbo grupė, sudaryta pirmojo konsultacinio susitikimo metu, daug nuveikė, rengdama derybas. Pasiekta susitarimo dėl jų tematikos. Išspręsta daug procedūrinių dalykų. Apskritai pritarta būsimų derybų organizaciniam planui.

Delegacijos konsultacijose apsvarstė klausimus, kurių išsprendimas leistų pašalinti įtampos tarp šalių šaltinius — rudens šaukimą Lietuvos teritorijoje į TSRS ginkluotąsias pajėgas, skirtingų gyventojų grupių nuomonių ėmimą domėn derybų metu, užsienio piliečių įvažiavimą, muitinių tarnybą. Sutarta, kad šių ir kitų klausimų nagrinėjimas bus tęsiamas.

Tarybų Sąjungos delegacija pasiūlė pradėti derybas, manydama, kad greitesnis esamų klausimų išsprendimas atitiktų abiejų šalių interesus.

Atsižvelgus į Lietuvos pusės pageidavimą — o ji reikalavo, kad iki derybų pradžios būtų pasirašytas atitinkamas protokolas, nutarta pavesti bendrai darbo grupei papildomai išnagrinėti šį klausimą ir po 10 dienų pateikti savo pasiūlymus. Delegacijos remiasi nuostata, kad oficialios derybos turi prasidėti ne vėliau kaip šių metų lapkričio mėnesio trečiąjį dešimtadienį.

Europos LIETUVIS

EUROPE'S LITHUANIAN — Lithuanian Weekly

REGISTERED AS A NEWSPAPER AT THE POST OFFICE

Printed and Published by Lithuanian Association in Gt. Britain and Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT. England

TEL.: 071-727 2470 TELEX: 261947 SOS G FAX: 071-221 6164

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė

Prenumeratos kaina metams: Didžioje Britanijoje — 20 svarų;

Užsienyje — 25 svarai (Vokietijoje 77 DM) oro paštu.

Vienoj skilty įdėto skelbimo kaina 10.00 svarų už 25 mm. Didesni skelbimai atitinkamai brangiau. Už laikraštyje kieno nors spausdinamų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės

Redaguoja redakcinis kolektyvas. Vyr. redaktorius Vladas Dargis.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto dėl to nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ar leidėjo nuomonę.

Lietuvių Kronika

KAS— KADA—KUR?

1991 metai.

Vasario 16 — pagrindinis Vasario 16 minėjimas Hüttenfeldo Bürgerhause, V. Vokietijoje.

AUKOS LIETUVOS RAUDONOJO KRYŽIAUS LABORATORIJOS ĮRENGIMAMS

Lietuvos R. Kryžiaus kraujo perpylimo laboratorijos centrifugai pirkti aukas prisiuntė:

Manchesterio Lietuvių Socialinis klubas — 1000.00 sv.

Londono Moterų draugija Dainava — 500.00 sv.

K Pociaus atminimui — 100.00 sv.

V. Poliuškevičiaus atminimui — 100.00 sv.

K. Jankus — 50.00 sv.

Ligi šiol centrifugai pirkti surinkta 2224.00 sv. Reikia surinkti bent 8000.00 sv. Todėl prašome visus tautiečius Europoje siųsti aukas, kad galėtume šią labai reikalingą priemonę nupirkti ir pasiųsti į Lietuvą. Aukas siųskite šiuo adresu: Lithuanian Relief, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.

AUKOS AID LITHUANIA FONDUI

Aid Lithuania Fondas, kuris remia politinę ir ekonominę akciją už Lietuvos nepriklausomybę, gavo šias aukas:

100.00 sv. — DBLS-gos Škotijos skyrius; 100.00 sv. — K. Pociaus atminimui; 100.00 sv. — V. Paliuškevičiaus atminimui; 50.00 sv. — N. Butkus.

ALF fondas finansuoja Lietuvos Respublikos AT pirmininko V. Landsbergio vizitą šiame krašte. Todėl valdyba prašo visus tautiečius prisidėti aukomis prie šio svarbaus darbo. Aukas siųskite šiuo adresu: Aid Lithuania Fund, 2 Ladbroke Gardens, London, W12 2PT.

LANKĖSI KUN. J. KALVANAS

Lietuvių evangelikų-liuteronų kun. Jonas Kalvanas atvykęs iš Lietuvos į Londoną lankėsi „Europos Lietuvio" redakcijoje. Jis atvyko susipažinti su Anglijos evangelikų gyvenimu ir pasitobulinti anglų kalboje.

Baigęs medicinos mokslus Lietuvoje, dr. J. Kalvanas išvyko į Rusiją praktikuotis. Ten vedė rusaitę, kuri dabar kalba lietuviškai. Augina 4 vaikus.

Kun. J. Kalvanas po trijų savaičių Londone, spalio 31 d. išskrido atgal į Lietuvą.

PAMALDOS

Eccles — lapkričio 11 d., 12.15 val.

Nottinghame — lapkričio 11 d., 11.15 val., Židinyje.

Corbyje — lapkričio 11 d., 14 val., Šv. Patrike.

Northamptone — lapkričio 11 d., 18 val., Šv. Lauryne, Craven St.

Gloucesteryje — lapkričio 17 d., 12 val., Šv. Petre.

Stroude — lapkričio 17 d., 15 va'., Beeches Green.

Nottinghame — lapkričio 18 d., 11.15 val., Židinyje.

Derbyje — lapkričio 18 d., 14 val., Bridge gate.

Birminghame — lapkričio 18 d., 17 val., Šv. Onoje.

ATVYKSTA „TRIMITAS" IR „DVIRATIS

Iš Lietuvos lapkričio 15 d. atvyksta 60 asmenų Vilniaus pučiamųjų instrumentų orkestras „Trimitas". Jie apsistos Barnardo Castle, County Durham ir ten viešės apie savaitę laiko, kurios metu koncertuos vietoje ir apylinkėse. „Timitas" lankysis ir gros Bradfordo katedroje. Yra žinoma, kad jie yra pakviesti dalyvauti BBC Radio 2 programoje „Listen to the Band".

Taip pat kartu atvyksta žymiausia Lietuvoje jumoristų trio grupė „Dviratis".

„Trimitas" ir „Dviratis" lapkričio 22-24 dienomis lankysis Londone. Jų kelione rūpinasi Ciril Beere, o finansiniai remia farmacijos firma „Glaxo".

BBRADFORDE

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 24 dieną Bradfordo „Vyties" klubo ir DBLS-gos Bradfordo skyrius ruošia didesnio pobūdžio Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimą.

Paskaitą skaitys DBLS-gos Politinio darbo komisijos koordinatorius Romas Kinka. Meninę programą atliks Vincent O'Brien vadovaujami „Harmonija" dainininkai.

Prašome visus gausiai dalyvauti

Klubo ir Skyriaus valdybos

LONDONE

BRITISH-LITHUANIAN RELIEF FUND FOR CHILDREN IN LITHUANIA

Fonde gautos šios aukos: 20.00 sv. — V. Motuzai iš Rochdale; 10.00 sv. — R.L. Wheeler iš Londono.

SVEČIAI IŠ LIETUVOS PARAPIJOS SVETAINĖJE

Spalio 28 d., sekmadienį, parapijos Svetainėje su Londono lietuviai susitiko Valdas Lapinskas, Romualdas Trusilevičius abu iš Kaišiadorių; Malvina Jaskelevičinė ir inžinierius Virgandas Logūnas iš Kauno; Petras Akstinas, siuvėjas iš Druskininkų.

SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO FUTBOLAS

Spalio 21 d. pirmosios divizijos „Lithuanian Victoria A" žaidė su „Banbury". Pralaimėjo 1:2 rezultatu, o ketvirtosios divizijos „Lithuanian Victoria B" žaidė su „Starion" ir laimėjo 3:0.

„CATHOLIC HERALD" APIE LIETUVĄ

Spalio 12 d „Catholic Herald" kronikos skyriuje Virginia Barton straipsnyje „Lithuania's fairy tale: landscape and love of freedom" aprašo savo kelionę Lietuvoje. Straipsnis iliustruotas šv. Kazimiero bažnyčios Vilniuje ir Vilniaus universiteto bažnyčios nuotraukomis. Straipsnyje labai nuoširdžiai aprašytos Lietuvos bėdos ir džiaugsmai.

MIRĖ ANTANAS ŠIRVAITIS

Staiga mirė Antanas Širvaitis, 80 metų, dirbęs šiltadaržiuose. Gyveno Turnford, Broxbourne, Hertford.

Laidotuvės iš Lietuvių Bažnyčios Londone, lapkričio 15 d., 13 val.

Mirus Vitui Bundoniui,
Jo žmonai Hildai,
sūnums Algiui, Petrui, Stevui,
marčioms Pam, Ritai, Teresei
jų anūkams Richardui, Paul, Emmai
gilią užuojautą reiškia
Wolverhamptono skyrius

NOTTINGHAME

MOTERŲ DRAUGIJOS NAUJA VALDYBA

Nottinghamo Moterų Draugijos sekretorė pranešė, kad nauja Lietuvių Moterų Draugijos valdyba yra ši: Ciganskienė — pirmininkė, Gudliauskienė — vicepirmininkė, Damoševičienė — sekretorė, B. Drulienė — kasininkė ir Važgauskienė — reikalų vedėja.

ŠKOTIJOJE

DVIGUBA ŠVENTĖ

DBLS-gos Škotijos skyrius spalio 21 dieną suruošė Tautos ir Kariuomenės šventę-minėjimą.

Kaip paprastai didesnės šventės prasidėjo Mišiomis už Lietuvą, kurias užprašė Skyriaus valdyba. Mišios prasidėjo 14 val., Šventos Šeimos bažnyčioje Mossend. Mišias atnašavo kun. J. Andriušius, šv. Rašto skaitymus atliko J. Bliūdžius ir P. Gečionis. Mišių metu gražiai giedojo P. Dzidoliko vadovaujamas šv. Cecilijos choras. Vietos uniformuoti skautai budėjo prie altoriaus. Bažnyčioje buvo didelis būrys maldininkų.

Po pamaldų visi rinkosi Škotijos Lietuvių klube, kur klubo šeimininkės laukė su skaniai padarytais užkandžiais. Po vaišių skyriaus pirmininkas maloniai pasveikino gausiai susirinkusius, trumpai apibudino šių dviejų minėjimų reikšmę ir svečią iš Lietuvos A. Kniugždą pakvietė paskaitai.

Prelengentas pasveikinęs dalyvius, pasidžiaugė, kad gali dalyvauti lietuvių tarpe ir kartu švęsti tautos ir kariuomenės sventę. Jis labai įspūdingai ir tiksliai apibudino Lietuvos okupacijos laikotarpį, pranešė kaip dar iki šiol nebuvo girdėta, apie mūsų tėvų ir brolių ir seserų kančias gyvenant po karo Lietuvoje.

Po paskaitos sekė meninė dalis. Pirmiausia skautų vadovės Julijus vadovaujami pasirodė mažieji skautai, sudainuodami gražią lietuvišką dainą. Po jų dainavo šv. Cecilijos choras. Gražiomis lietuviškomis dainomis jie linksmino susirinkusius. Chorui vadovavo P. Dzidolikas.

Programai pasibaigus vyko loterija, kurioje daugelis laimėjo po gražią dovaną. Buvo renkamos aukos Lietuvai Paremti Fondui (Aid Lithuania Fund). Buvo surinkta 61.00 svaras, iš skyriaus kasos buvo pridėta 39.00 svarai ir 100.00 sv. pasiųsti fondui.

Šventė dar ilgai tęsėsi prie skanaus alučio stiklo, kur svečias A. Kriugžda visus palinksmino akordeono muzika.

Skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems tos dienos dalyviams ir aukotojams.

J.B.

NĖLĖ PALTINIENĖ DAINUOJA KAUNE

Nėlė Paltinienė dainuoja Kauno „Dainų Slėnyje".

Nėlė Paltinienė nuo 1982 metų gyvena Vakarų Vokietijoje ir kasmet vyksta į JAV koncertuoti. Vokietijoje yra išleidusi septynias savo dainų kasetes. Teigiamų permainų dėka daininkė pernai buvo pakviesta koncertuoti Tėvynėje! Tada buvo suruošta 30 koncertų. Šią vasarą Nėlė vėl lankėsi Lietuvoje. Didžiuosiuose miestuose buvo surengti 33 koncertai. Visur solistė buvo šiltai sutikta. Trijų savaičių bėgyje solistė dainavo po du koncertus kiekvieną vakarą. Nors koncertų skaičius šiais metais buvo didesnis, bet ne visi dainos mylėtojai galėjo patekti į mėgiamos daininkės koncertus. Tik kauniečiai buvo laimingesni. Čia koncertas vyko gamtoje — „Dainų slėnyje". Ten Nėlės klausėsi apie 30.000 klausytojų. Nėlė dalyvavo ir Kauno televizijos laidoje. Jos įdainuotos dainos skamba kasdien per Lietuvos radiją ir Respublikos televizijos pageidavimų koncertuose. Lietuvos plokštelių studija išleido jos naujausių dainų plokštelę.

SODYBOJE

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 24 d., šeštadienį, 16 val., Sodybos didžiojoje salėje įvyks Lietuvos kariuomenės minėjimas su programa. Bus paskaita, disko šokiai ir loterija. Ruošia DBLS-gos Sodybos skyrius. Visus kviečiame apsilankyti.

Sk. Valdyba

COVENTRYJE

KONCERTAS LIETUVOS PARAMAI

„Europos Lietuvio" Nr. 41 minėtas fortepijono rečitalis Coventry, spalio 19 d., atskaičius visas išlaidas, gryno pelno davė 1537.16 sv. Ši suma pervesta Lietuvos Paramos Fondo sąkaiton Stockholme.

Ačiū visiems dalyvavusiems.

VII-to Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Informacinė Anketa

VII-tas PLJ Kongresas įvyks Pietų Amerikoje:
Buenos Aires, Argentina, 1991–XII–18 iki 1991–XII–27
Montevideo, Uruguay, 1991–XII–28 iki 1992–I–1
Sao Paulo, Brazil, 1992–I–2 iki 1992–I–8

Visi asmenys kurie galvoja dalyvauti VII-tame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese, Pietų Amerikoje, oficialiu krašto atsovu, kongreso dalyviu arba turistu turėtų užpildyti šitą informacinę anketą. Užpildžius šią anketą, gausite daugiau informacijos VII PLJ Kongresui artėjant. Anketas siūsti kiek galint greičiau:

VII PLK Talkos Komitetas, c/o A. Pabedinskas, 194 Lloyd Manor Rd, Etobicoke ON, M9B 5K5

Vardas : _____ Pavardė : _____

Adresas : _____

Miestas : _____ Kraštas : _____

Pašto kodas : _____ Amžius : _____ Gimimo data : _____

VII PLK Oficiali Oro Linija AEROLINEAS ARGENTINAS

PASAULYJE

Europa be D. Britanijos?

Didžiosios Britanijos vyriausybė ilgai delsė kol pagaliau įstojo į Europos valiutų reguliavimo sistemą. Dėl delsimo paskutinis finansų ministras latvių kilmės Nigel Lawson atsistatydino. Briuselyje žemės ūkio ministrai ilgai svarstė, bet neišsprendė subsidijų sumažinimo ūkininkams. Šiam reikalui pasipriešino prancūzai ir vokiečiai, nekreipdami dėmesio, kad Bendruomenės kraštų žemės ūkio biudžetas yra milžiniškas, kad subsidijuojami žemės ūkio produktai arba sudėti daug kainuojančiuose sandėliuose ar papigintai (ir dar pigiau) yra parduodami Sovietų Sąjungai ir „Trečiojo pasaulio" kraštams.

Kai valstybių galvos rinkosi pasitarimui Romoje, tai visi manė, kad pirmuoju dienotvarkės punktu bus subsidijų klausimas. Tačiau Italijos premjeras Andreotti, kuris tiems posėdžiams pirmininkavo, dienotvarkėn įtraukė suvienytos valiutos ir Bendruomenėje vieno banko įvedimą, prieš kuriuos Margaret Thatcher griežtai pasipriešino ir atsiskyrė nuo kitų 11-kos Bendruomenės valstybių. Dabar reikės laukti iki gruodžio mėnesį vyksiančio susirinkimo, kuriame paaiškės kuriuo keliu eina D. Britanija.

Margaret Thatcher savo nusistatymą remia, sakydama, kad jeigu Bendruomenės galvos negali susitarti dėl mažesnės svarbos reikalų, kaip subsidijų sumažinimo, tai yra per anksti kalbėti apie nacionalinių valiutų panaikinimą, tuo labiau, kad jos nuomone, su tuo nesutiks ir Britanijos parlamentas.

Atidėta Europos parama

Europos Bendruomenės parama sovietams atidėta iki gruodžio mėn. posėdžio, nes šiuo metu nežinoma su kuo Maskvoje reikia dėl jos tartis, ar su pačiu Gorbačiovu, ar su Jelcinu, o ir atskiros respublikos, kaip Baltijos, skelbia nepriklausomybę.

Perestroika Afrikoje

Ir Afrikos valstybės pradeda demokratėti. Angola, kuri su Kubos ir Sovietų Sąjungos pagalba kovojo prieš Vakarų remiamus Unita partizanus, pradėjo taikos derybas su Unita ir prižadejo įvesti daugpartinę sistemą bei laisvus rinkimus.

Islamas laimi

Sirijos kariuomenė Libane nugalėjo krikščionių generolą Aoun, o Vakarai net neprotestavo. Sirija dabar yra Vakarų sąjungininkė prieš Iraką, kaip kad Stalinas buvo sąjungininku prieš Hitlerį. Sakoma, kad karai Viduriniuose Rytuose vyksta ne vien dėl alyvos, bet ir dėl religijos. Islamas vis aktyviau pasireiškia ne vien Libane, bet ir kituose arabų kraštuose, Sovietų Sąjungoje ir visur, kur apsigyveno Azijos ar Arabijos muzulmonai.

Kitų tikybų žmonės vis labiau yra priversti paklusti Islamo valstybių įstatymams, pvz., P. Arabijoje esantiems kariams katalikų kapelionai beveik slapta laiko Mišias su slaptai įvežtu bažnytiniu vynu. Tuo tarpu Islamo pasekėjai Britanijoje reikalauja pilnų teisių, net jeigu jos priešintųsi krašto įstatymams, pvz., motociklistams prideramų šalmų nedėvėjimas, religijos mokymas mokykloje ir autoriaus Salmon Rushdie nuteisimas mirties bausme, o tam pritaria ir Britanijos muzulmonai. D. Britanijoje katalikų vyskupai neturi teisės priklausyti Lordų Rūmams ir ten balsuoti, o tai daryti gali anglikonų vyskupai. Taip pat katalikas negali būti paskirtas į vieną iš aukščiausių valstybinių vyriausio teisėjo (Lord Chancellor) pareigas, o karališkos giminės asmenys negali susituokti su katalikais. Daug pasipiktinimo katalikiškame pasaulyje sukėlė, kada sosto įpėdiniui princui Charles buvo patarta Romoje nedalyvauti Mišiose, kurias laikė pats popiežius.

KGB grožio karalienė

Vakarus pasiekė pranešimas, kad KGB tarnautoja Katja Majova už savo sugebėjimus šaudyme, virime ir šokiuose gavo „KGB gražuolės (Miss KGB) titulą. Tuo pačiu metu prie Lubiankos kalėjimo buvo padėtas paminklas Gulago aukoms priminti, aukoms, prie kurių prisidėjo KGB pirmtakūnas NKVD.